

Hr. Prof. *Pedersen* meddelte derpaa følgende Oversigt af Resultaterne over meteorologiske Iagttagelser i Grønland.

Indledning.

Den Fremstilling af Grønlands Veirforhold, der bliver meddeelt i det Følgende, støtter sig paa de Iagttagelser, som ere optagne i det 4de Hefte af *collectanea meteorologica*.

Hvad angaaer den Maade, hvorpaa de i disse meddeelte Iagttagelser ere anstillede, da indtage de fra Jakobshavn den første Plads, dels fordi de omfatte det længste Tidsrum for Iagttagelser af den samme Mand, og dels fordi de ere udførte med Fuldstændighed og Nøjagtighed. Det Samme gjælder om Iagttagelserne fra Godthaab, men desværre omfatte de kun et temmelig kort Tidsrum. Derimod gjælder dette ikke om Iagttagelserne fra Upernivik; thi dels ere de anstillede af 3 forskellige Iagttagere, og desuden er dette ikke skeet med den samme Fuldstændighed, som paa de andre Steder. Især har man forsømt at anstille Iagttagelser paa den Tid da Handelens Skibe vare tilstede, hvilket sædvanlig er i Juli og August; men ogsaa i de andre Maaneder er Iagttagelserne mindre fuldstændige. De to sidste Iagttagere have ikke være forsynede med noget Barometer.

Varmeforholdene.

Paa *Upernivik* er Aarets Middeltemperatur $-8^{\circ},30$, Vinterens $-17^{\circ},10$, Foraarets $-10^{\circ},06$, Sommerens $+2^{\circ},65$ og Efteraarets $-4^{\circ},77$. Den koldeste Maaned er Februar, hvis Middeltemperatur er $-19^{\circ},40$, den varmeste Juli, hvis Middeltemperatur er $+3^{\circ},54$. Det koldeste Tidøgn er det andet i Februar ($-19^{\circ},47$), det varmeste det andet i Juli ($+3^{\circ},78$). Den koldeste Dag, som er indtruffen, er $-30^{\circ},47$ den 14de Februar 1837, den varmeste $+10^{\circ},60$ den 7de Juli 1850, den

laveste Thermometerstand var -35° den 3die og 4de Januar 1838, den høieste 12° den 7de Juli 1850.

Paa *Jakobshavn* er Aarets Middelterperatur $-4^{\circ},18$, Vinterens $-12^{\circ},71$, Foraarets $-5^{\circ},40$, Sommerens $+4^{\circ},93$ og Efteraarets $-3^{\circ},51$. Den koldeste Maaned er Februar, hvis Middelterperatur er $-14^{\circ},10$, den varmeste Juli, hvis Middelterperatur er $+5^{\circ},94$. Det koldeste Tidøgn er det første i Februar ($-14^{\circ},54$), det varmeste det andet i Juli ($+6^{\circ},23$). Den koldeste Dag, som er indtruffen der, var den 7de Februar 1844 ($-28^{\circ},40$), den varmeste den 14de Juli 1845 ($+13^{\circ},83$); den laveste Thermometerstand indtraf den 7de Februar 1844 (-30°), om den høieste kan Intet siges, da Thermometret paa den Tid, indtil 1849, var udsat for Solen.

Paa *Godthaab* er Aarets Middelterperatur $-1^{\circ},34$, Vinterens $-7^{\circ},38$, Foraarets $-2^{\circ},42$, Sommerens $+5^{\circ},25$, Efteraarets $-0^{\circ},82$. Den koldeste Maaned er Januar, hvis Middelterperatur er $-7^{\circ},79$, den varmeste Juli, hvis Middelterperatur er $+6^{\circ},23$. Det koldeste Tidøgn er det tredie i Januar ($-8^{\circ},71$), det varmeste det første i Juli ($+6^{\circ},39$). Den koldeste Dag, som var indtruffen der, var den 8de Februar 1845 ($-17^{\circ},83$), den varmeste den 15de Juni 1843 ($+13^{\circ},13$); den laveste Thermometerstand var $-18^{\circ},9$ den 8de Februar 1845, den høieste $+13^{\circ},9$ den 15de Juni 1843.

Luftrykket.

Paa *Upernivik* er hele Aarets Middelluftryk $334''',35$, Vinterens $332''',29$, Foraarets $335''',96$, Sommerens $335''',04$, Efteraarets $333''',20$. Luftrykket er altsaa størst om Foraaret og mindst om Efteraaret. Den Maaned, som har den høieste Barometerstand, er Juni ($336''',83$), den, hvori den er lavest, November ($331''',87$); det Tidøgn, som har den høieste Barometerstand, er det 3die i Mai ($337''',78$), det, hvor den er lavest, det 3die i Januar ($329''',84$).

Paa *Jakobshavn* er hele Aarets Lufttryk 336^{''},49, Vinterens 334^{''},96, Foraarets 337^{''},45, Sommerens 336^{''},79, Efteraarets 336^{''},76. Lufttrykket er altsaa størst om Foraaret, mindst om Vinteren. Den Maaned, som har den høieste Barometerstand, er Mai (337^{''},83), den, som har den laveste, Januar (334^{''},43); det Tidøgn, som har den høieste, er det første i Mai (338^{''},05), det, som har det laveste, det første i Januar (333^{''},74). Den høieste Middelbarometerstand for Døgnet fandt Sted den 2den Mai 1843 (348^{''},77), den laveste den 1ste Februar 1849 (321^{''},08). Den absolut høieste Barometerstand var 349^{''},38 den 2den Mai 1843, den absolut laveste 318^{''},72 den 1ste Februar.

Paa *Godthaab* er hele Aarets Lufttryk 335^{''},96, Vinterens 334^{''},55, Foraarets 336^{''},61, Sommerens 336^{''},39, Efteraarets 336^{''},07. Lufttrykket er altsaa ogsaa her høiest om Foraaret og lavest om Vinteren, dog er Forskjellen imellem Foraaret og Sommeren betydelig mindre end paa de andre Steder. Den Maaned, som har den høieste Barometerstand, er Mai (337^{''},90); den, som har den laveste, Januar (334^{''},03); det Tidøgn, som har den høieste, er det sidste i Mai (338^{''},83), det, som har det laveste, det andet i Februar (333^{''},52). Den høieste Middelstand for Døgnet indtraf den 25de April 1846 (350^{''},01), den laveste den 4de Januar 1849 (321^{''},45); den absolut høieste Barometerstand var 350^{''},46, den 25de April 1846, den absolut laveste 320^{''},33, den 4de Januar 1842.

Vindforholdene.

Over Vindforholdene er der paa Upernivik anstillet Iagttagelser i 11—12 Aar, paa Jakobshavn i 11 og paa Godthaab i ikke fuldt 5. Om den Maade, paa hvilken disse Iagttagelser ere anstillede paa de forskjellige Steder, gjælder den samme Bemærkning, som allerede er anført under Afsnittene om Varme- forholdene og Lufttrykket.

Upernivik. Den hyppigste Vindretning paa dette Sted er i Gjennemsnit af hele Aaret Øst, den sjeldneste Vest; det Samme gjælder om Vinteren og Efteraaret; derimod er om Foraaret og Sommeren Sydvest den hyppigste. Hvad angaaer Vindstyrken, da er Stille det Fremherskende, da det forekommer hyppigere end nogen af de enkelte Vinde. Den hyppigst forekommende Kulingsgrad er Bramseilskuling, og efter den Mersseilskuling. Den Vind, som af alle hyppigst bringer stærk Blæst, er Sydvest, da den er den eneste, som blæser rebet Mersseilskuling, den langt overveiende af dem, der blæse Mersseilskuling, ligesom det ogsaa var den, der bragte den Storm, som indtraf den 28de Februar 1849 og efter Missionærens Beskrivelse var saa voldsom, at Folk neppe kunde holde sig opreiste.

Jakobshavn. Ogsaa paa dette Sted er den hyppigste Vindretning i Gjennemsnit af hele Aaret Øst, og den sjeldneste Vest; det Samme gjælder om Vinteren, Foraaret og Efteraaret, og kun om Sommeren har Sydvest Overvægt. I Henseende til Vindstyrken har ogsaa der Stille Overvægten i Gjennemsnit af hele Aaret, da Antallet af Dage med Stille forholder sig til Antallet af Dage med Vind som 3 til 2. Dette gjælder dog ikke om de enkelte Aarstider. Medens nemlig om Foraaret Antallet af Dage med Stille er 2 Gange, og om Sommeren 4 Gange saa stort som Antallet af Dage med Vind, saa er i de to andre Aarstider hiint noget mindre end dette, og i November og December er Antallet af Dage med Stille mindre end Antallet af Dage med Bramseilskuling. Denne er nemlig den hyppigst forekommende Kulingsgrad, og efter den Mersseilskuling; men af og til fremtræder dog ogsaa stærke Storme og mellem disse er især de mærkelige, der forekomme om Vinteren fra Øst og tillige medfører en pludselig Stigen af Thermometret. Dette er i de 11 Aar forekommet 18 Gange, nemlig 7 Gange i Januar og 11 Gange i Februar.

Grunden til denne Stigen af Thermometrene ved Storm af

Østen kan ikke søges paa det Sted, hvorfra den nærmest kommer, nemlig fra det Indre af Landet, som er Dale fyldte med Iis og derfor kaldes Iisblinken, hvilket ogsaa viser sig derved, at den paa Jakobshavn saa hyppige Østenvind i Reglen medfører den strengeste Kulde og ikke blæser med nogen syn-derlig Styrke. Man maa derfor søge dens Oprindelse paa et andet Sted, og det ligger da nærmest at tænke paa den i det atlantiske Hav almindelige Sydvest. Dersom nemlig denne ved længe herskende Nordostvinde afholdes fra at sænke sig paa lavere Breder, vil den fremtræde med større Heftighed paa de høiere Breder, og, idet den kommer ned i Dalen, nødes til at følge dennes Retning, der gaaer fra Øst til Vest. Denne An-tagelses Rigtighed bestyrkes ogsaa ved flere Omstændigheder; dels er det en almindelig Erfaring, at den først viser sig oppe paa Fjeldene, hvor den bringer Sneen i en hvirvlende Bevægelse; dernæst gaaer Stormen, uagtet den begynder som Øst, dog først om til Sydost og derpaa til Sydvest; endelig kommer denne Storm, der frembringer de samme Virkninger i Upernivik, der ligger paa en Ø, ikke fra Øst, men fra Sydost og Sydvest. Dette viste sig saaledes den 13de Januar 1850, da den Østen-storm, der reiste sig om Natten paa Jakobshavn, blev om Dagen Sydost og kom den samme Aften i denne Retning til Uper-nivik.

Godthaab. Paa dette Sted er den hyppigst forekommende Vind i Gjennemsnit af hele Aaret Nordost. Dette gjælder dog ikke om de forskjellige Aarstider; thi om Efteraaret og Vinteren er Øst, og om Sommeren Sydvest hyppigere. Hvad angaaer Vindens Styrkegrad, da er Stille ikke saa hyppigt som i Nord-grønland. I Gjennemsnit af hele Aaret er den hyppigst fore-kommende Styrkegrad Bramseilskuling, hvilket ogsaa gjælder om Aarstiderne, med Undtagelse af Sommeren, da laber Bram-seilskuling er den hyppigste. Ved Siden deraf optræde Vinde af høiere Styrkegrad hyppigere end i Nordgrønland, idet det

samlede Beløb af Rebet, Torebet, Trerebet og Klodsrebet Mersseils Kuling udgjør $\frac{1}{10}$ af det hele Beløb.

Nedslaget.

Upernivik. Nedslagets Hyppighed paa dette Sted er ikke betydelig, da der paa et Aar i Gjennemsnit ikke kommer mere end 64 Dage med Nedslag, hvoraf over Halvdelen i Gjennemsnit af Aaret skyldes Sne. Det Samme gjælder ogsaa om Aars-tiderne, med Undtagelse af Sommeren. Hyppigst er Antallet af Dage med Nedslag om Sommeren, sjældnest om Vinteren. Der er ingen Maaned uden i det mindste een Snedag, og kun een Maaned uden Regndag.

Jakobshavn. Nedslagets Hyppighed er her endeel større end paa Upernivik, da der kommer paa eet Aar i Gjennemsnit 113 Dage. Derimod gjælder om Forholdet mellem Antallet af Snedage og Dage med de andre Arter af Nedslag det Samme, som ved Upernivik, kun at Nedslaget forekommer under flere Former, som Sne med Hagl og Regn med Hagl.

Godthaab. Ogsaa her viser det sig, at Forholdet mellem Antallet af Snedagene og det af andre Dage med Nedslag er det samme som paa Stederne i Nordgrønland; derimod er Overvægten af Regndage om Sommeren betydelig større og der er to Maaneder uden Sne. Antallet af Dage med Nedslag er betydelig større end paa de andre Steder, da det udgjør 173 Dage i Gjennemsnit paa eet Aar, hvoraf den største Deel falder paa Vinteren, den mindste paa Efteraaret.

Luftens Tilstand.

Upernivik. Paa dette Sted er Klart det hyppigste ikke blot i Gjennemsnit af hele Aaret, men ogsaa i de forskjellige Aars-tider, med Undtagelse af Efteraaret. Antallet af klare Dage er

over Halvdelen baade i hele Aaret og om Vinteren og For-aaret.

Jakobshavn. Ogsaa paa dette Sted er Antallet af de klare Dage større end Antallet af de overtrukne, saavel i Aaret, som i Aarstiderne og Maanederne, med Undtagelse af August. Af Aarstiderne har Foraaret det største Antal af klare Dage, og Sommeren det mindste; af Maanederne Marts det største og August det mindste.

Godthaab. Paa dette Sted er Forholdet ganske det Modsatte, idet Dage med overtrukken Himmel er betydelig større end de med klar og blandet, saavel for Aaret som for Aarstiderne og Maanederne, med Undtagelse af November, der havde fleste klare Dage, medens Juli havde færreste.

Nordlys og andre lysende Gjenstande.

Paa *Jakobshavn* er i $11\frac{1}{2}$ Aar forekommet 173 Nordlys og 5 Gange Ring om Maanen.

Paa *Godthaab* er i ikke fuldt 5 Aar forekommet 402 Nordlys, 15 Ring om Maanen, 3 Ring om Solen og 1 Bisol.

l'Académie des Sciences, Arts et Belles lettres i Dijon tilbyder en Udvexling af Skrifter. Selskabet beslutter at træde i Forbindelse med Academiet.
